

รายงานการเข้าร่วมโครงการเอพีโอ  
23-CP-14-GE-CON-A Conference on Productivity Enhancement in the Hospitality Industry  
ระหว่างวันที่ 7 มิถุนายน 2566  
ณ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

จัดทำโดย นางสาวภัทริยา พหลยฺห  
นักวิเคราะห์งบประมาณชำนาญการพิเศษ สำนักงานงบประมาณ  
วันที่ 13 มิถุนายน 2566

## ส่วนที่ 1 เนื้อหา/องค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการ

โครงการอบรมออนไลน์ในหัวข้อ Conference on Productivity Enhancement in the Hospitality Industry ดำเนินการโดยองค์การเพิ่มผลผลิตแห่งเอเชีย (Asian Productivity Organization: APO) ร่วมกับสถาบันเพิ่มผลผลิตภาพแห่งชาติ (Thailand Productivity Institute: FTPI) โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดฝึกอบรมผ่านช่องทางออนไลน์ (ZOOM) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการเพิ่มผลผลิตภาพในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID – 19) การปรับปรุงยุทธศาสตร์การดำเนินงาน และการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขององค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization : UNWTO) ในปี 2020 ในหัวข้อ กำหนดแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว หรือ “Rethinking Tourism” ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การอบรมออนไลน์ดังกล่าว จัดขึ้นในวันพุธที่ 7 มิถุนายน 2565 เวลา 12.00 – 16.30 น. (ณ เวลาประเทศไทย) โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 39 คน รวม 14 ประเทศ ประกอบด้วย สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐฟีจี สาธารณรัฐอินเดีย สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศมองโกเลีย สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเนปาล สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา ประเทศไทย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม โดยมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวม 4 ท่าน (4 ประเทศ) ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ รวมถึงผู้ประกอบการด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในธุรกิจโรงแรมและบริการ รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมได้มีส่วนในการเสนอความเห็นและข้อซักถามต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดในบริบทของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องของแต่ละประเทศที่เข้าร่วมการอบรมครั้งนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สรุปสาระสำคัญของการอบรมในแต่ละหัวข้อ ดังนี้

## หัวข้อที่ 1 : Tourism for now and next: A case study of Thai practices

วิทยากร : Dr. Chuwit Mittrchob, Deputy Director-General, Designated Areas for Sustainable Designated Areas for Sustainable Organization), Thailand

### สาระสำคัญ :

ดร.ชววิทย์ มิตรชอบ รองผู้อำนวยการ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ได้ชี้ให้เห็นถึงสภาวะการท่องเที่ยวของประเทศไทยในช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID – 19) ซึ่งพบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวจำนวนมากและสามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสูงติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก แต่จากรายงานผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ปี 2019 (Travel & Tourism Competitiveness Report 2019) ของ World Economic Forum ประเทศไทยกลับถูกจัดให้อยู่ในลำดับที่ 31 โดยเฉพาะในด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability Rank) อยู่ในลำดับที่ 130 สะท้อนให้เห็นถึงความไม่สอดคล้องกันของอุปสงค์ (Demand side) และอุปทาน (Supply side) ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งเป็นผลจากภาวการณ์ท่องเที่ยวล้นเมืองที่ส่งกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของสถานที่ท่องเที่ยว



<https://travel.kapook.com/view115185.html>



<https://www.thairath.co.th/content/822470>



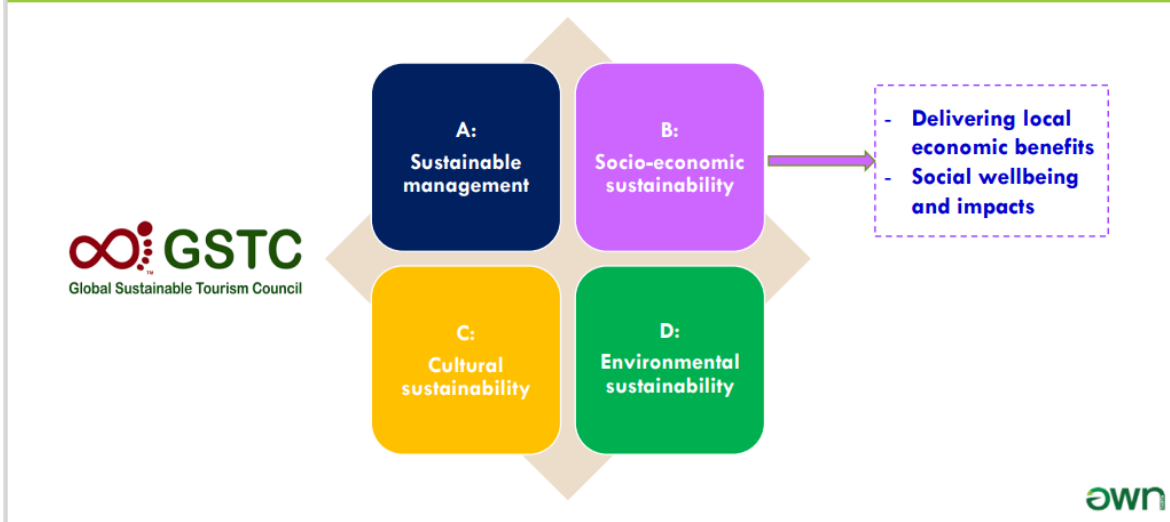
<http://www.thaibuddytrip.com/forum/showthread.php?tid=2242&page=2>



[https://www.prachachat.net/news\\_detail.php?newsid=1446705891](https://www.prachachat.net/news_detail.php?newsid=1446705891)

อย่างไรก็ดี วิกฤตโควิด-19 ที่ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงกลับถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่จะพลิกวิกฤตเป็นโอกาสในการปรับเปลี่ยนและฟื้นฟูรูปแบบของการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวให้ไปสู่ความยั่งยืนมากขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนทิศทางอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจากเดิมที่มุ่งเน้นด้านปริมาณนักท่องเที่ยวและรายได้ ไปสู่การมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง (High quality tourism) เพื่อพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดย อพท. ได้นำ Global Sustainable Tourism Criteria: GSTC มาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดหลักเกณฑ์วัดและจัดระดับคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว โดยนำมาปรับใช้ให้เข้ากับแต่ละชุมชนและจัดทำเป็นเกณฑ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน เรียกว่าเกณฑ์ Community – Based Tourism (CBT Thailand) โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนร่วมแรงร่วมใจกันในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยไม่เสียอัตลักษณ์ของชุมชน มีเป้าหมายในการ “สร้างขีดความสามารถให้กับชุมชนท้องถิ่นให้สามารถมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว”

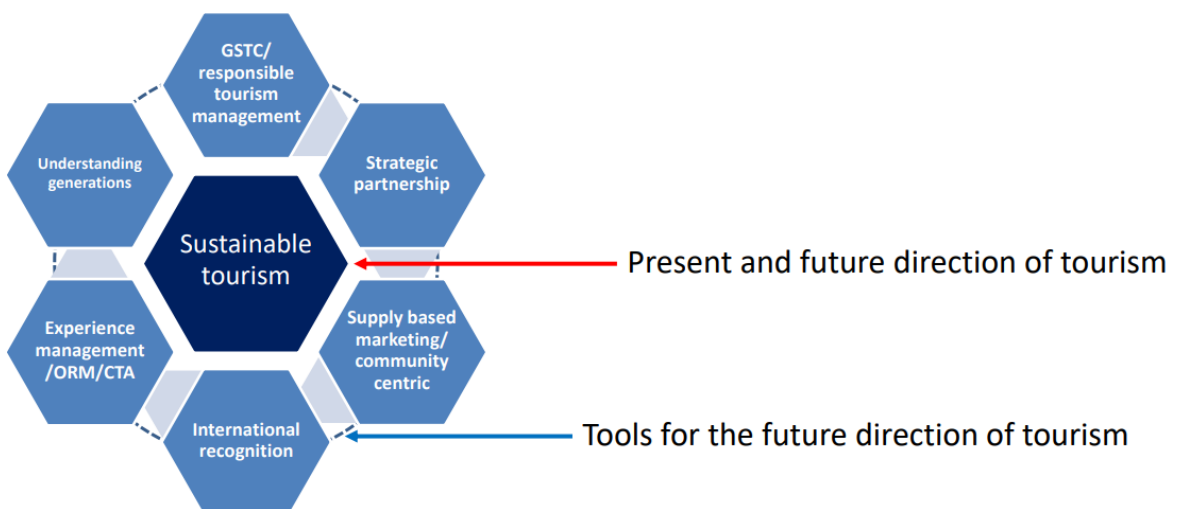
## Global Sustainable Tourism Criteria (GSTC) Guideline for sustainable tourism development and management



นอกจากนี้ อพท. ยังได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในการส่งเสริม GSTC และ CBT เช่น การจัดประชุมและถ่ายทอดองค์ความรู้ออนไลน์ การจับคู่ธุรกิจ การติดตามประเมินผล การประชาสัมพันธ์ การพัฒนาเว็บแอปพลิเคชัน เป็นต้น ซึ่งประสบความสำเร็จในหลายพื้นที่ เช่น ชุมชนบ้านไร่กองขิง จังหวัดเชียงใหม่ ชุมชนตะเคียนเตี้ย จังหวัดชลบุรี ชุมชนเมืองโบราณทวารวดี อุทอง จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นต้น

ดังนั้น อพท. จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ โดยส่งเสริมการจัดการการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การให้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง การสร้างการยอมรับในระดับสากล การสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว และการสร้างความเข้าใจความต้องการของแต่ละเจนเนอเรชั่น (ตามแผนภาพด้านล่าง)

## Tourism for now and next\*



ทั้งนี้ ในปี 2022 เกาะหมาก จังหวัดตราด ได้รับการจัดอันดับให้เป็นสุดยอดแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก ในปี 2565 (2022 Green Destinations Top 100 Stories) ซึ่งถึงเป็นเกาะต้นแบบแห่งแรกของประเทศไทย ด้านความปลอดภัย และด้านการจัดการขยะ โดยในปี 2023 ได้รับรางวัล 2023 GREEN DESTINATIONS STORY AWARDS จากความโดดเด่นด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นอันดับต้น ๆ ของเมืองไทย

### Koh Mak Island listed among the “2022 Sustainable Top 100 Destinations”



<https://www.dasta.or.th/article/1403>



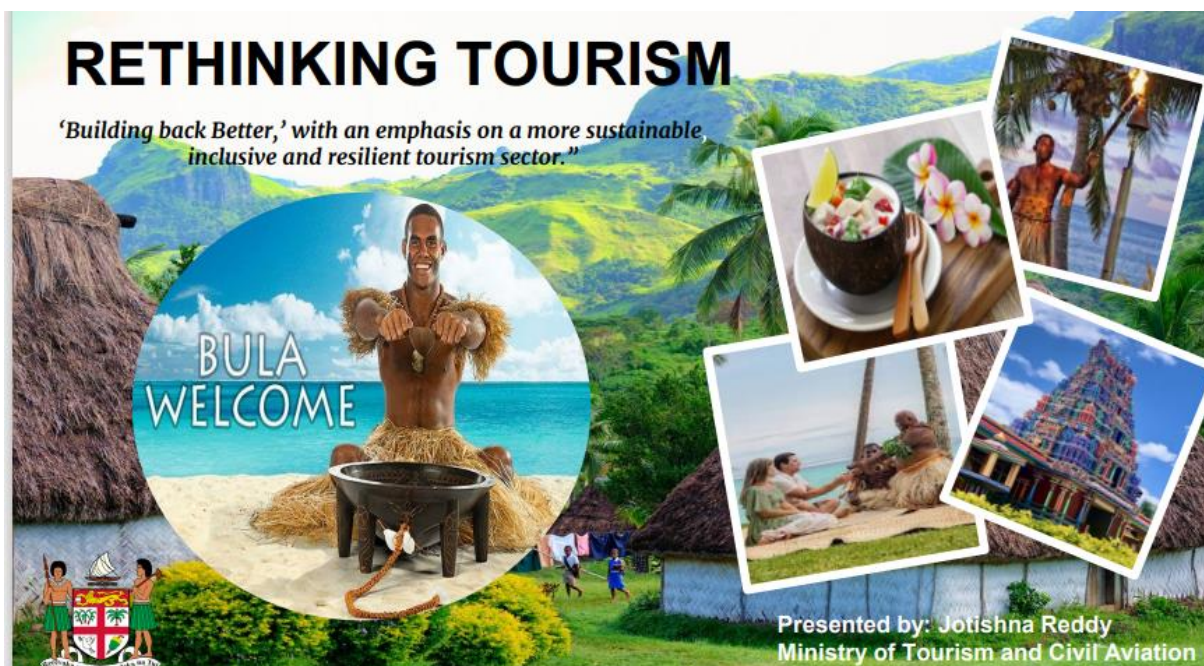
**DASTA Granted GREEN DESTINATIONS STORY AWARDS 2023 @ ITB Berlin**

## หัวข้อที่ 2 : Rethinking tourism in Fiji

วิทยากร : Ms. Jotishna Reddy, Principal Tourism Officer, Ministry of Tourism and Civil Aviation, Fiji

### สาระสำคัญ :

Ms. Jotishna Reddy ได้ชี้แจงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้หลักของสาธารณรัฐฟิจิ ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างมากจากสถานการณ์โควิด-19 แต่ภายหลังจากสถานการณ์คลี่คลายลง ในช่วงปี 2022 - 2023 ปริมาณนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นจนกลับมาใกล้เคียงในช่วงก่อนสถานการณ์โควิด-19 อย่างไรก็ตาม รัฐบาลฟิจิได้มีการทบทวนแนวทางการท่องเที่ยวให้มุ่งเน้นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) ภายใต้หลักการ “Building back Better,” with an emphasis on a more sustainable, inclusive and resilient tourism sector” โดยได้กำหนดกรอบแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งชาติ (The National Sustainable Tourism Framework) สำหรับการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการลงทุน และแผนการปฏิบัติงาน ระยะ 3 ปี เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยความร่วมมือของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน



โดยกรอบแนวทางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนแห่งชาติ (The National Sustainable Tourism Framework) ได้กำหนดกรอบการดำเนินงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย

- (1) การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง : เพื่อสร้างระบบนิเวศน์ที่เอื้อต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- (2) การส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงการพัฒนาพันธมิตรในการลงทุนและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- (3) การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับภาคส่วนอื่น ๆ : ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยเฉพาะเกษตรอินทรีย์และอาหารพื้นถิ่น
- (4) พัฒนามาตรฐานการให้บริการ : กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการให้บริการ และส่งเสริมการตลาดที่ปลอดภัย ยุติธรรม และแข่งขันได้

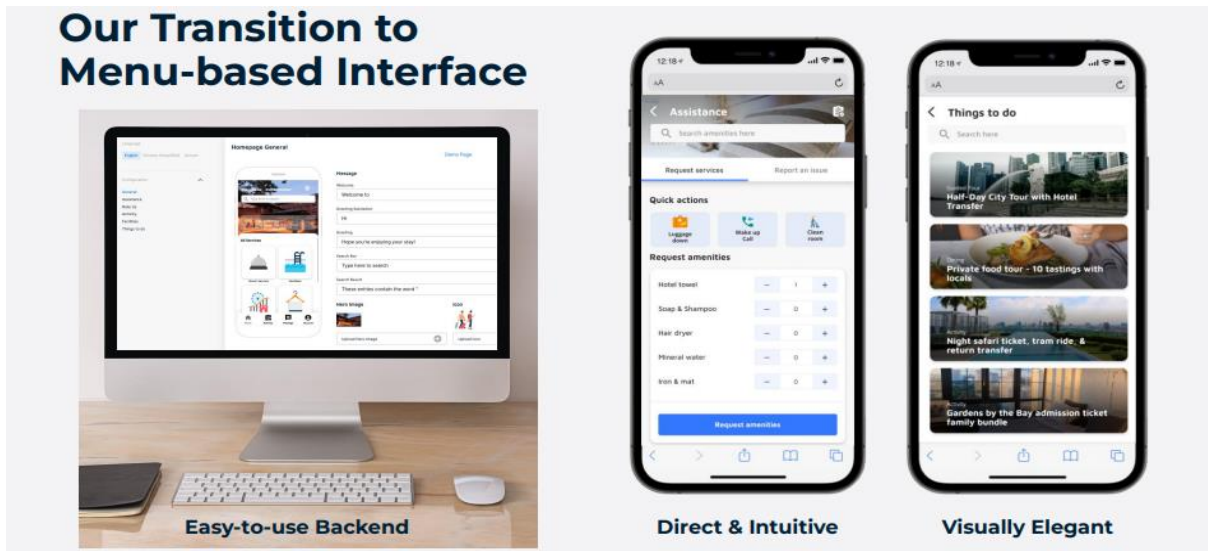


ทั้งนี้ สาธารณรัฐฟิจิได้จัดทำ The Tourism Fiji Corporate Plan 2022-2026 โดยกำหนดเป้าหมายในการเป็นสมาชิกสภาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนระดับโลก (Global Sustainable Tourism Council Members: GSTC) การรับรองมาตรฐาน และการสร้างความร่วมมือในการริเริ่มพิเศษ

หัวข้อที่ 3 : Leveraging Technology to Enhance Operations, Revenue & Guest Experience in the new normal  
 วิทยากร : Mr. Joseph Ling, Founder and CEO, Vouch, Singapore

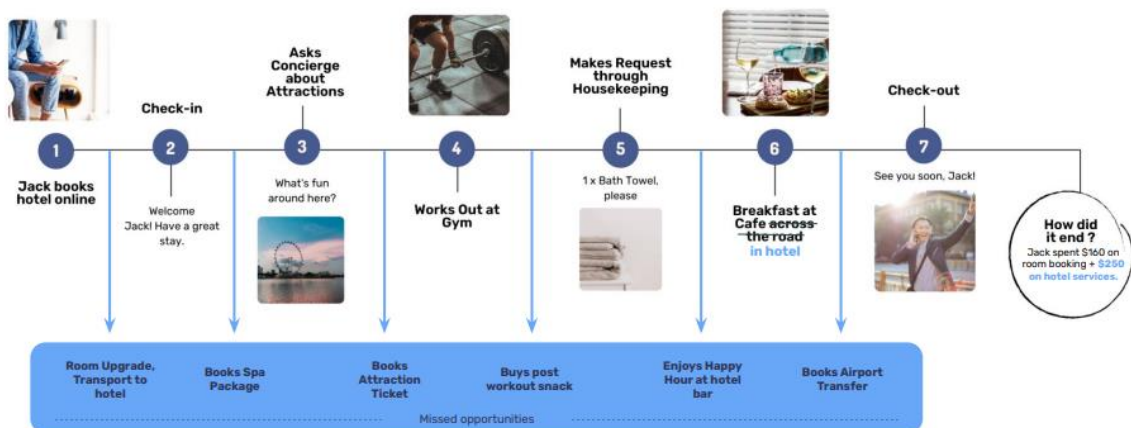
สาระสำคัญ :

Mr. Joseph Ling เป็นผู้ก่อตั้งและกรรมการผู้จัดการ ของบริษัท Vouch ซึ่งพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการให้บริการของโรงแรมต่างๆ ในเขตภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การดำเนินงาน สร้างรายได้ และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการ



Mr. Joseph Ling อธิบายถึงข้อจำกัดของการพัฒนาเทคโนโลยีไปใช้ในธุรกิจบริการ (Hospitality Industry) เช่น ความหลากหลายซับซ้อนของแต่ละแผนก โครงสร้างพื้นฐานที่ไม่เอื้อต่อการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ การคำนึงถึงความคุ้มค่าของลงทุนด้านเทคโนโลยี การฝึกอบรมและการจัดการการเปลี่ยนแปลง ความคาดหวังและการสร้างความประทับใจแก่ผู้เข้ารับบริการ เป็นต้น บริษัทฯ จึงพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและเว็บแอปพลิเคชันแบบครบวงจร (All-in-one solutions) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้แก่โรงแรมต่าง ๆ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ในทุกขั้นตอนของการบริการ เช่น การจองที่พัก การเปลี่ยนห้องพัก การจองรถรับ-ส่ง การจองสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ การจอง/สั่งอาหารและเครื่องดื่ม การทำความสะอาดหรือบริการห้องพักอื่นๆ การเช็คเอาท์ เป็นต้น

### The Typical Optimised Hotel Guest Journey



จากการนำเทคโนโลยีมาเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการดังกล่าว ส่งผลให้สามารถเพิ่มอัตราการการจองอัตโนมัติ 70% เพิ่มรายได้ของบริการอาหารและเครื่องดื่ม 100% ลดจำนวนบุคลากร 3 – 6 คน และจัดการการจองสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 98% ลดชั่วโมงการทำงาน 1,100 ชั่วโมง/เดือน

## High Guest Use Rate = More Manpower Savings for Hotels

- AUTOMATED OVER **70%** OF ROOM REQUESTS
- INCREASED F&B ORDERS BY **25%**
- REDUCES **3-6** HEADCOUNT REQUIREMENT
- HANDLES UP TO **98%** OF FACILITIES BOOKING

vouch

## Reduce front desk calls by over 40%

- Provides **consistent information** on facilities and amenities in and around the hotel so staff can **reduce time spent on handling similar enquiries** repeatedly
- Integrates to messaging platform of your choice
- Saves time through automation** when handling room item requests and room service orders
- Time savings are channelled to more impactful services and creating **service excellence**

vouch



#### หัวข้อที่ 4 : Challenges and future of the aviation and tourism industry after COVID-19

วิทยากร : Mr. Akihide Yoguchi, Senior Research Fellow, Industry-Academia Research and Cooperation, Japan Airlines Co., Ltd., Japan

##### สาระสำคัญ :

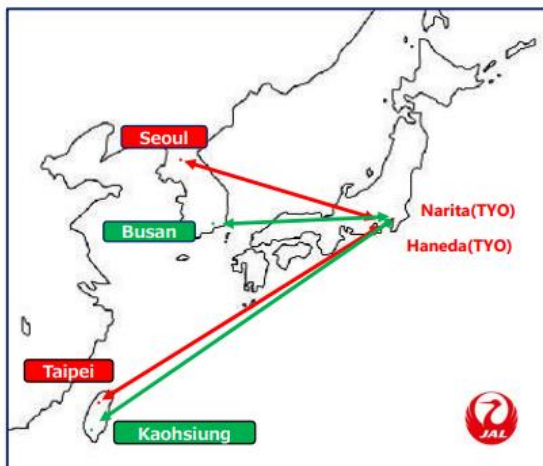
Mr. Akihide Yoguchi กล่าวถึงผลกระทบของโควิด-19 ที่มีต่อธุรกิจการบินและการท่องเที่ยวซึ่งส่งผลให้กำไรลดลงกว่า 81% ซึ่งแม้ภาครัฐจะให้ความช่วยเหลือในการลดค่าธรรมเนียมสนามบินและสนับสนุนเงินอุดหนุน แต่หลายสายการบินก็จำเป็นต้องปรับลดจำนวนพนักงานและลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ แต่สายการบิน Japan Airlines (JAL) ได้ให้ความสำคัญกับบุคลากรเป็นอย่างมาก จึงมีความลดผลกระทบของพนักงานแทนการเลิกจ้าง เช่น การลดชั่วโมงการทำงาน การย้ายบุคลากรไปสายงานอื่นเป็นการชั่วคราว เป็นต้น



#### The Challenge of Aviation industry during COVID-19

JAL had to suspend Busan (South Korea) and Kaohsiung (Taiwan) route during COVID-19. Employees in the Pusan and Kaohsiung continues to work remotely for HQ or other JAL branches.

**JAL did not permanently lay-off a single employees for COVID-19 reason.**



**"Human capital is our most important asset"**

สำหรับสายการบินอื่นๆ ได้มีการเพิ่มช่องทางธุรกิจเพื่อชดเชยการขาดรายได้ เช่น Singapore Airlines จัดบริการส่งอาหารตามบ้าน AirAsia Group พัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับกิจการด้านอื่นๆ เพื่อคงความสำคัญของแบรนด์ไว้ เป็นต้น

แม้ในปี 2023 สถานะของธุรกิจการบินจะปรับตัวดีขึ้น แต่อุตสาหกรรมการบินยังคงมีความท้าทายในหลาย ๆ ประเด็น เช่น การขาดแคลนแรงงาน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้แทนแรงงานคน ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ฯลฯ นอกจากนี้ ยังมีเทรนด์ "การท่องเที่ยวยุคใหม่" (New Tourism) ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมท้องถิ่น และมุ่งเน้นประสบการณ์มากยิ่งขึ้น



### The trends of "New Tourism"

① Caring for the Natural Environment

(Tourism with minimal impact on nature)

Responding to the growing awareness of "Environmental Protection"



SDGs

② Participation in the Local destination

(Interaction with Local Communities)

Responding to the needs for "Real and New experiences" through travel.



③ Sustainable economic benefit

(Secure the economic return to the local community)

It may also contribute to "Resolving Social issues" in the local community.



④ Experience-Oriented

(To promote physical and mental health through activities, or to deepen cultural understanding through interaction with local community)

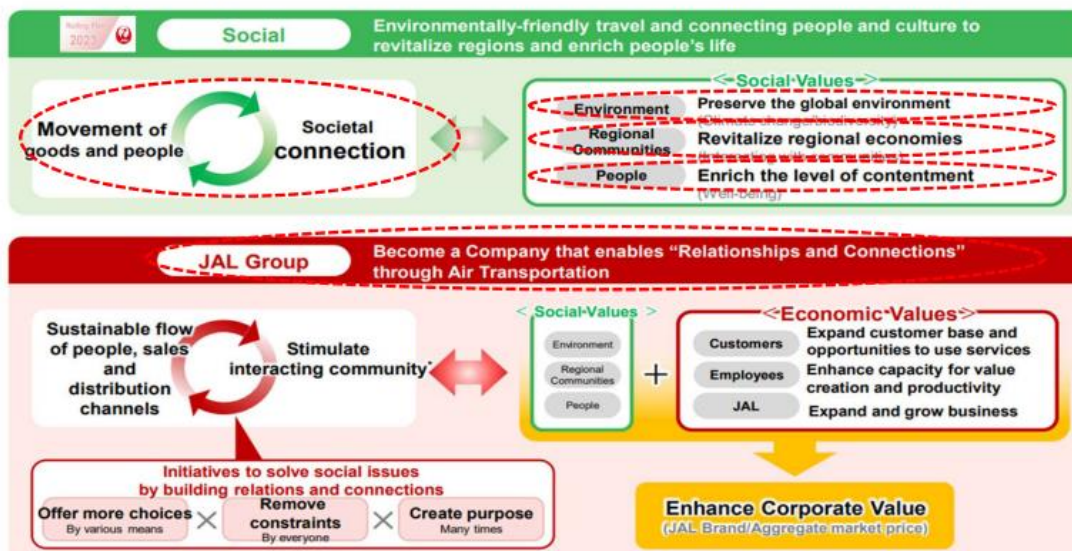
Responding to the desire to "earn experiential benefit" through travel.



โดยในปี 2023 JAL ได้ทบทวนแผนการจัดการระยะปานกลาง (Medium Term Management) ปี 2021 - 2025 โดยนำ ESG Strategy มาเป็นเป้าหมายแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อ 3 ด้านหลัก คือ สิ่งแวดล้อม (Environmental) สังคม (Social) การกำกับดูแล (Governance)

## "JAL Medium Term Management Rolling Plan 2023" ESG Value creation story

### "JAL will create social and economic value by building Relationships and Connections through air transportation"



## ส่วนที่ 2 ประโยชน์ที่ได้รับและการขยายผลจากการเข้าร่วมโครงการ

**ประโยชน์ต่อตนเอง :** โครงการอบรมออนไลน์ในหัวข้อ Conference on Productivity Enhancement in the Hospitality Industry ช่วยปรับทัศนคติให้เห็นว่า “ทุกวิกฤตย่อมมีโอกาส” ดังจะเห็นได้จากการปรับตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจการบิน ที่มีการปรับตัวให้สามารถตอบรับกับสถานการณ์วิกฤตและผลกระทบจากโควิด-19 ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะการปรับยุทธศาสตร์การดำเนินงานและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการอบรมดังกล่าวช่วยเพิ่มมุมมองในการดำเนินงานให้คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนยิ่งขึ้น รวมถึงการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ความพร้อมและสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

**ประโยชน์ต่อหน่วยงานต้นสังกัด :** สำนักงานประมาณในฐานะหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบด้านการงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ สามารถนำมุมมองและแนวคิดดังกล่าวมาปรับใช้ในการดำเนินงานขององค์กร รวมถึงการจัดทำงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ ในความรับผิดชอบได้ เช่น

- การศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการนำ ESG Strategy มาปรับใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมถึงงบประมาณระยะปานกลางและระยะยาว
- ศึกษาปัจจัยที่อาจส่งผลกระทบในระยะยาว เพื่อวางแผนด้านการงบประมาณและการลงทุนภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนยิ่งขึ้น เช่น แนวโน้มโครงสร้างอายุประชากรที่จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนภาคอุตสาหกรรมและภาคการสาธารณสุข แนวโน้มการพัฒนาของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน แนวโน้มการใช้สกุลเงินดิจิทัลที่จะส่งผลกระทบต่อนโยบายภาคเศรษฐกิจ การพาณิชย์ และการคลัง เป็นต้น
- การเสนอแนะแนวทางให้หน่วยงานในความรับผิดชอบ ดำเนินการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ลดขั้นตอน และลดต้นทุนการดำเนินงาน เช่น การพัฒนาแอปพลิเคชันสำหรับระบบการให้บริการด้านสาธารณสุข (เช่น การลดทะเบียนนัดหมาย การจัดลำดับการตรวจโรค การจัดสรรยาและเวชภัณฑ์ การเฝ้าระวังและติดตามอาการของผู้ป่วย ฯลฯ) เพื่อลดต้นทุนการเดินทางของประชาชน ลดขั้นตอนและต้นทุนการดำเนินงานของบุคลากรสาธารณสุข รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการอย่างทั่วถึง เป็นต้น
- ศึกษาแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงาน เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (กรมการท่องเที่ยว – กระทรวงสาธารณสุข – กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก – องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เป็นต้น